

Aangifte personenbelasting: wat met de kaaimantaks?

Sinds een aantal jaren moet u in de aangifte personenbelasting ook de inkomsten aangeven die onder de kaaimantaks vallen. Wat moet u daarover weten bij het invullen van de aangifte voor aanslagjaar 2019?

Kaaimantaks

Waarover gaat het?

Kort samengevat voorziet de kaaimantaks in een vorm van fiscale transparantie voor inkomsten die belastingplichtigen behalen via zogenaamde juridische constructies. Deze juridische constructies zijn trusts, laag- of niet-belaste stichtingen en vennootschappen ('rechtspersonen') en bepaalde levensverzekeringscontracten. Omwille van deze fiscale transparantie, wordt de kaaimantaks ook al eens 'de doorkijkbelasting' genoemd.

In de parlementaire voorbereidingen bij de kaaimantaks, liet de wetgever zich niet altijd eenduidig uit over de aard van de maatregel. Zo leek de wetgever onder meer te suggereren dat de kaaimantaks ook een remedie moest zijn voor voorheen niet-aangegeven inkomsten en kapitalen, of betrekking zou hebben op gesimuleerde constructies. Hoewel deze vraagstukken nooit veraf zijn in de analyse, is de kaaimantaks echter toch vooral een taxatieregeling binnen de reguliere personenbelasting. Voor de rechtzetting van voorheen niet-aangegeven inkomsten of kapitalen is er het pad van de fiscale regularisatie.

Juridische constructies

Via de kaaimantaks worden de inkomsten geïncasseerd van een juridische constructie. Een van de kernvragen is dan wanneer een vermogensstructuur kwalificeert als een juridische constructie. Trusts (juridische constructie type 1) vallen binnen het toepassingsgebied van de kaaimantaks, ongeacht hun taxatieregime. De vestigingsplaats speelt evenmin een rol. Zo zal bv. een Maltese trust (EU) als een juridische constructie aangemerkt kunnen worden. Noteer ook dat de Rulingdienst eerder stelde dat de 'gecertificeerde maatschap' (de 'STAK-BM') aan te merken is als juridische constructie van dit eerste type.

Vennootschappen en stichtingen (juridische constructie type 2) die niet aan inkomstenbelasting

onderworpen zijn of die laag belast worden (zie verder), vallen eveneens onder de kaaimantaks.

De constructies van type 3 ten slotte, zijn overeenkomsten die voorzien in de uitbetaling van inkomsten of rechten van een juridische constructie. Bepaalde geïndividualiseerde levensverzekeringscontracten zouden hier in scope kunnen zijn. Omwille van de techniciteit wordt deze categorie hierna niet verder behandeld.

Rechtspersonen

Voor de categorie van de rechtspersonen zal bijzondere aandacht vergen bij de invulling van de aangifte personenbelasting. Elke rechtspersoon wereldwijd kan immers in aanmerking komen voor de kaaimantaks indien deze onvoldoende onderworpen is aan inkomstenbelasting.

Buiten de EER

Buiten de EER is de kaaimantaks van toepassing voor entiteiten die hetzij niet aan inkomstenbelasting onderworpen zijn, hetzij aan een inkomstenbelasting onderworpen zijn die minder bedraagt dan 15% van een naar Belgische normen vastgesteld inkomen. Een KB van 2015 geeft een indicatieve opsomming van kwalificerende juridische constructies: vennootschappen uit de BVI, Jersey, Bahamas, ... maar ook uit Hongkong, de Verenigde Arabische Emiraten, de Delaware & Wyoming LLC en stichtingen uit Zwitserland en de (niet meer bestaande) Nederlandse Antillen. Dit KB werd recentelijk aangevuld zodat net als voor de EER een aantal 'algemeen geformuleerde omschrijvingen' eveneens binnen scope komen.

Binnen de EER

Voor een vestiging binnen de EER gold initieel alleen een kwalificatie als juridische constructie voor de Liechtensteinse Anstalt, Liechtensteinse Stiftung en SPF. Een uitbreiding eind 2015 bracht bepaalde hybride vennootschappen onder het toepassingsgebied, alsook (compartimenten

van) openbare of institutionele instellingen voor belegging indien deze door één en/of verbonden rijksinwoner(s) gehouden werden.

Sinds 2018 geldt er binnen de EER evenwel een verruimde aangifteplicht voor alle rechtspersonen die hetzij niet aan inkomstenbelasting onderworpen zijn, hetzij aan een belasting die minder bedraagt dan 1% van de naar Belgische normen berekende belastbare grondslag. Deze uitbreiding heeft vooral een impact op holdings uit Luxemburg, Malta en Cyprus.

Door de ruime formulering lijkt ook de Nederlandse stichting administratiekantoor die in Nederland niet aan vennootschapsbelasting onderworpen is (tenzij zij een onderneming drijft) onder de kaaimantaks te vallen. Dit is echter geen eenvoudige analyse (zie o.a. ook de positie in het licht van de dubbelbelastingverdragen, W. Heyvaert, "Inwoners" in B. Peeters, "Het Belgisch-Nederlands dubbelbelastingverdrag. Een artikels-gewijze bespreking", Larcier, Gent, 2008, p. 53). Daarnaast is ook een Luxemburgse sicav-sif aan de kaaimantaks onderworpen (indien er geen pluraliteit van onafhankelijke aandeelhouders is), net als de Luxemburgse SECS. Een Franse SCI voor doeleinden van onroerend goed zou niet geïnterpreteerd worden.

Aangifte

Wie is onderworpen aan de kaaimantaks?

Belastingplichtingen zijn onderworpen aan de kaaimantaks als zij oprichter zijn (bv. settlors, founders of aandeelhouders) van een juridische constructie of als ze uit die constructie voordelen ontvangen (bv. begunstigden van een stichting of trust). Om misbruiken te vermijden, worden ook diegenen die 'vermogen' ingebracht hebben in de juridische constructie geïnterpreteerd (bv. een na oprichting toegetrede aandeelhouder). Ook erfgenamen van deze oprichters kunnen onder de kaaimantaks vallen. Dat zal het geval zijn wanneer een eerste oprichter van een trust, een stichting of laagbelaste vennootschap overlijdt, tenzij de betrokken erfgenaam kan aantonen nooit enig voordeel te zullen verkrijgen uit de

juridische constructie. Ten slotte zijn ook houders van 'juridische rechten van aandelen' of 'economische rechten van goederen en kapitalen' aan te merken als oprichter.

Hoe inkomsten aangeven?

Een oprichter van een juridische constructie moet deze inkomsten aangeven alsof hij de inkomsten zelf verkregen heeft. Dit betekent dat de aard van het inkomen in principe niet wijzigt. Zo zal een aandeelhouder van een Jersey vennootschap die in de UK vastgoed aanhoudt bv. dus een onroerend inkomen moeten aangeven alsof hij zelf houder was van het betrokken onroerend goed (code 1130). De begunstigden van een Liechtensteinse Stiftung die door hun overleden vader opgericht is, hebben de oprichtershoedanigheid van hun vader 'geërfd' en zullen dus bv. in transparantie de roerende inkomsten van de Zwitserse beleggingsportefeuille van die Stiftung moeten aangeven (code 1444).

De transparantie vindt geen doorwerking indien de betrokken juridische constructie zelf een 'daadwerkelijke economische activiteit' heeft. Deze uitzondering wordt door de Rulingdienst strikt geïnterpreteerd.

Meldplicht

In vak 1077 moeten oprichters of 'begunstigden' ten slotte melding maken van het bestaan van juridische constructies. Behoudens de eigen identiteitsgegevens moeten volgende gegevens van de juridische constructie vermeld worden: (i) de volledige naam, (ii) de rechtsvorm, (iii) het adres, (iv) het eventueel identificatienummer. Voor constructies type 1 moet bijkomend de naam en het adres van de beheerder ingevuld worden. Indien de belastingplichtige van oordeel is dat de juridische constructie een 'daadwerkelijke economische activiteit' uitoefent, moet hij dit uitdrukkelijk verklaren. Het onterecht niet melden van een juridische constructie, levert een boete op van € 6.250 per jaar, per niet-gemelde juridische constructie.

Gertjan Verachtert

Advocaat-Vennoot Sansen International Tax Lawyers

- › *Oprichters (en hun erfgenamen) en begunstigden van een 'juridische constructie' moeten het bestaan en de inkomsten in hun aangifte personenbelasting opnemen. Die verplichting geldt in principe ook voor een Nederlandse STAK, maar niet voor een Franse SCI of een maatschap (tenzij de delen door een STAK aangehouden worden).*